

Ankestyrelsens undersøgelse af

Samarbejdet mellem plejefamilier og kommuner

Sammenfatning af hovedresultater

september 2014

Ankestyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1 Samarbejdet mellem plejefamilier og kommuner – sammenfatning af hovedresultater	1
1.1 Baggrund	1
1.2 Hovedkonklusioner	2

1 Samarbejdet mellem plejefamilier og kommuner – sammenfatning af hovedresultater

1.1 Baggrund

Med Barnets Reform fra 2011 blev det præciseret, at plejefamilier altid skal komme i betragtning, når der skal vælges anbringelsessted til børn og unge, der anbringes uden for hjemmet. Det har blandt andet betydet, at andelen af børn og unge, som anbringes i plejefamilie, har været stigende de seneste år. Det stiller krav til plejefamiliernes kompetencer samt til samarbejdet mellem plejefamilier og kommuner, som er vigtige forudsætninger for gode anbringelsesforløb.

Det øgede politiske fokus og prioritering samt en række konkrete sager om ændring af anbringelsessted fik i 2013 den daværende social- og integrationsminister til at bede Ankestyrelsen om at gennemføre en undersøgelse om samarbejdsrelationen mellem kommuner og plejefamilier. Et særligt fokus for undersøgelsen er at undersøge, hvorvidt der er samarbejdsproblemer, og om disse i givet fald fører til, at der træffes beslutning om at afbryde plejekontrakten med plejefamilien og flytte barnet til et nyt anbringelsessted.

Ankestyrelsen har på den baggrund gennemført en række undersøgelser, som giver et aktuelt billede af, hvordan samarbejdet opleves fra både plejefamilier og kommuners side, hvad parterne mener, der særligt udfordrer samarbejdet, samt hvad der kendetegner et godt samarbejde. Ankestyrelsen har desuden via gennemgang af konkrete sager undersøgt kommunernes praksis, når de træffer afgørelse om at flytte et barn fra en plejefamilie til et andet anbringelsessted.

For at få et overblik over det samlede antal plejefamilier har Ankestyrelsen ligeledes gennemført en kortlægning af antallet af plejefamilier fordelt på de forskellige godkendelsesformer.

Det samlede undersøgelsesarbejde omfatter fire delrapporter:

Delrapport 1: Kommunernes vurdering af samarbejdet med plejefamilier.

Delrapport 2: Plejefamiliers vurdering af samarbejdet med kommuner.

Delrapport 3: Praksisundersøgelse om anbragte børn og unge der flytter fra en plejefamilie til et nyt anbringelsessted.

Delrapport 4: Kortlægning af antallet af plejefamilier i Danmark.

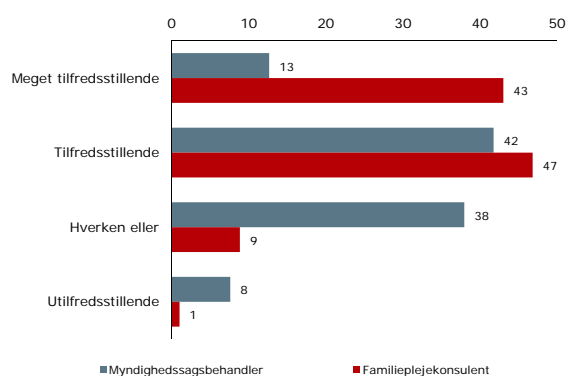
Undersøgelserne belyser samarbejdet mellem plejefamilier og kommuner fra forskellige vinkler, og rapporterne bør læses samlet for at få et samlet billede af alle aktørers holdninger til samarbejdet. Denne opsamling sammenfatter og sammenholder hovedresultaterne fra de fire delundersøgelser.

1.2 Hovedkonklusioner

De fleste kommuner og plejefamilier er tilfredse med samarbejdet, men der er også plads til forbedringer

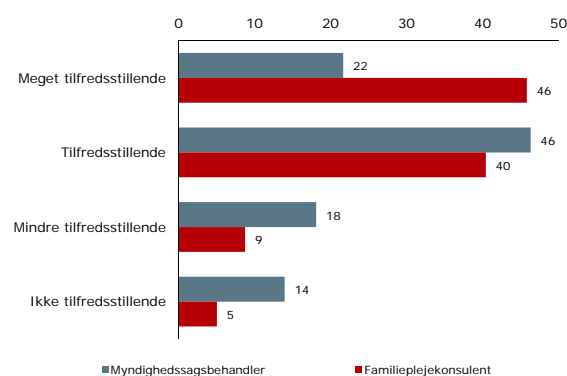
Størstedelen af kommunerne og størstedelen af plejefamilierne oplever, at samarbejdet fungerer tilfredsstillende. Der er særligt et godt samarbejde mellem plejefamilierne og familieplejekonsulenterne – det mener både plejefamilier og kommuner. Plejefamiliekonsulenten varetager typisk den direkte kontakt til plejefamilien og har i højere grad end barnets sagsbehandler til opgave at varetage plejefamiliens interesser.

Figur 1.1 Kommuners vurdering af samarbejdet med plejefamilier¹, pct.

Kilde: "Kommunernes vurdering af samarbejdet med plejefamilier", Ankestyrelsen juni 2014

Figur 1.2 Plejefamiliers vurdering af samarbejdet med kommuner, pct.

Kilde: "Plejefamiliers vurdering af samarbejdet med kommuner", Ankestyrelsen juni 2014

Der er imidlertid også en andel kommuner og især plejefamilier, som vurderer samarbejdet som mindre tilfredsstillende. Det indikerer, at der er potentiale for at forbedre samarbejdet. Selvom samarbejdet ikke i udpræget grad er præget af konflikter, så oplever især plejefamilier, at der er samarbejdsområder, hvor de savner større grad af inddragelse, information og anerkendelse.

¹ Der er ikke anvendt helt samme kategorisering ved kommunernes vurdering som for plejefamiliers vurdering. Der kan derfor alene sammenlignes på fordelingen mellem kategorierne for hhv. kommuner og plejefamilier, men ikke på tværs mellem kommuner og plejefamilier.

Honorering af plejefamilierne og mangel på information er hyppigste årsager til konflikt i samarbejdet

Plejefamilier og kommuner er blevet bedt om at angive, hvilke samarbejdsområder, som de hver især vurderer hyppigst giver anledning til konflikt.

Begge parter peger på, at vederlagsproblematikker, især genforhandling af vederlag undervejs i anbringelsesforløbet, er en af de hyppigste årsager til konflikt.

Kommunerne angiver herudover, at det anbragte barns samvær med biologiske forældre hyppigt kan give anledning til konflikt i samarbejdet. Plejefamilierne fremhæver heroverfor særligt mangel på informationer fra kommunen, som er en af hovedårsagerne til, at der kan opstå konflikter.

Flere af plejefamilierne peger også på, at skiftende sagsbehandlere er en kilde til frustration hos plejefamilierne.

Afgørelser om ændring af anbringelsessted sker i de fleste tilfælde i overensstemmelse med loven

Ankestyrelsens gennemgang af 57 konkrete sager om ændring af anbringelsessted for børn og unge anbragt i plejefamilie viser, at afgørelserne i 61 procent af sagerne er truffet på et juridisk korrekt grundlag. Der er ligeledes, ud fra en børnesagkyndig vurdering, i størstedelen af sagerne, sket en relevant flytning, som tilgodeser barnets eller den unges tarv. I 39 procent af sagerne er enkelte eller flere krav i lovgivningen imidlertid ikke fulgt.

Sagerne er udvalgt, hvor der er sket flytning fra en plejefamilie til et andet anbringelsessted – ikke hvor barnet/den unge er hjemgivet. Der er således en vis sandsynlighed for, at årsagen til flytningen kan have været samarbejdsvanskeligheder mellem kommune og plejefamilie. På baggrund af de gennemgåede sagsakter vurderer Ankestyrelsen ikke, at årsagen i nogen af sagerne har været samarbejdsvanskeligheder mellem plejefamilie og kommune.²

Praksisundersøgelsen viser, at plejefamilierne i ca. 40 procent af de undersøgte sager selv har opsagt plejekontrakten. Det er Ankestyrelsens vurdering, at nogle af flytningerne sandsynligvis kunne være undgået, hvis der fra starten af anbringelsen var foretaget det rette match mellem plejefamilie og plejebarn. I nogle sager er barnet eller den unge udredt for sent i forløbet eller slet ikke udredt, hvor de burde have været det.

Opsamling på resultaterne fra de tre delundersøgelser understreger og bekræfter, at en grundig matchningsproces samt støtte til plejefamilier og det anbragte barn er væsentlige forudsætninger for at undgå brud i plejefamilieanbringelser. Både kommuner og plejefamilier understreger således også, at det rette match mellem plejefamilie og plejebarn er helt grundlæggende for et vellykket anbringelsesforløb.

² Ankestyrelsen har alene indhentet og vurderet sagsakter fra barnets/den unges sag og ikke plejefamiliernes personalesager.

1.2.1 Det gode samarbejde

Kommuner og plejefamilier er på flere punkter enige om, hvad der er afgørende for et godt samarbejde mellem parterne.

- At plejefamilien anerkendes for deres faglige indsigt i barnets forhold
- Inddragelse af plejefamilien i beslutninger om barnet
- At plejefamilierne oplever tilgængelighed i kontakten med kommunen – at plejefamilierne kan komme i kontakt og få råd og vejledning med sagsbehandler og familieplejekonsulent ved behov.

Kommunerne er opmærksomme på de problemer, som kan opstå i samarbejdet, og flere kommuner har iværksat konkrete indsatser. Dette sker ud fra erkendelsen af, at en væsentlig forudsætning for en vellykket plejefamilieanbringelse er et godt samarbejde mellem parterne omkring barnet.

Kortlægning af antal plejefamilier

Kommunerne er blevet bedt om at opgøre antallet af plejefamilier, som kommunen i slutningen af 2013 havde godkendt. Plejefamilierne er opdelt på de forskellige godkendelsesformer. 93 kommuner har indsendt oplysninger til brug for kortlægningen.

Kortlægningen viser, at der pr. oktober 2013 var i alt 10.542 godkendte plejefamilier. Heraf er 8.158 generelt godkendt, svarende til 77 procent, mens resten – 23 procent – er godkendt til et konkret barn.

Ikke alle godkendte plejefamilier havde på tidspunktet for opgørelsen en plejeopgave. 8.794, svarende til 83 procent, af det samlede antal godkendte plejefamilier, havde på tidspunktet for opgørelsen i slutningen af oktober 2013 et eller flere børn i døgnpleje og/eller aflastning. 5.987 havde et eller flere børn i døgnpleje.

Om undersøgelserne

Kommunernes vurdering af samarbejdet med plejefamilier

- Mellem 80 og 90 kommuner har besvaret hele eller dele af et spørgeskema
- Der er gennemført interview med tre kommuner og indhentet materiale fra enkelte andre kommuner
- Der er afholdt indledende møder med flere interessenter og organisationer på plejefamilieområdet

Plejefamiliernes oplevelse af samarbejdet med kommuner

- 374 plejefamilier har besvaret et spørgeskema i perioden januar til marts 2014
- Der er afholdt tre fokusgruppeinterview med 11 plejefamilier
- I de tilfælde, hvor plejefamilierne har flere børn og unge i familiepleje, er de bedt om at forholde sig til samarbejdet med anbringende kommune for det plejebarn, som næste gang har fødselsdag.

Praksisundersøgelse om ændring af anbringelsessted fra en plejefamilie

- 20 kommuner har indsendt sager om ændring af anbringelsessted for børn og unge anbragt i plejefamilie. 57 sager opfyldte kriterierne for sagsudvælgelsen.
- Sagerne omhandler børn og unge, der flytter fra en plejefamilie til et opholdssted, døgninstitution eller en anden plejefamilie.
- Det er undersøgt, om afgørelserne er truffet på et juridisk korrekt grundlag, herunder om handleplanen er revideret, om der er afholdt børnesamtale, og om der er indhentet udtalelse fra plejefamilien inden flytningen.
- Et udsnit af sagerne er vurderet af Ankestyrelsens børnesagkyndige konsulenter.

Indsæt næste kapitel her